

Sygn. akt VII U 1369/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan - Karasińska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 22 lutego 2021 r. w Warszawie

sprawy T. B. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę (z warunków szczególnych)

na skutek odwołania T. B. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 20 sierpnia 2018 r. znak: (...)

z dnia 29 października 2018 r. znak: (...)

umarza postępowanie w zakresie odwołania od zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. z dnia 20 sierpnia 2018 r. znak: (...)w zakresie zmienionym decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 29 października 2018 r. znak: (...)

w pozostałym zakresie zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. z dnia 29 października 2018 r. znak:(...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się T. B. (1) prawo do wcześniejszej emerytury;

zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. na rzecz odwołującego się T. B. (1) kwotę 180, 00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Monika Roslan - Karasińska

UZASADNIENIE

T. B. (1) w dniu 27 września 2018 r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. z dnia 20 sierpnia 2018 r., znak: (...) odmawiającej przyznania wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych. Odwołujący wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji, gdyż przesłał brakujące dokumenty w postaci: pisma ze Starostwa Powiatowego w W. potwierdzającego właściciela gospodarstwa, jego powierzchnię i położenie oraz korekty okresów zasiłków za okres pracy od 29 września 1981 r. do 31 marca 1994 r. wystawiona przez P. – (...); świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze z dnia 2 listopada 2005 r. Ubezpieczony dodatkowo wskazał, że z kart wynagrodzeń wynika, iż otrzymywał dodatek za wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (odwołanie z dnia 31 października 2018 r., k. 3 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o umorzenie postępowania w zakresie, w jakim zaskarżona decyzja z dnia 20 sierpnia 2018 r. została zmieniona przez decyzję z dnia 29 października

2018 r. oraz o oddalenie odwołania w pozostałej części. Organ rentowy stwierdził, że odwołujący nie spełnia wymogu 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych na dzień 1 stycznia 1999 r., ponieważ udokumentował on jedynie 11 lat, 9 miesięcy i 9 dni obejmujących staż od 29 września 1981 r. do 30 kwietnia 1991 r. oraz od 1 maja 1991 r. do 31 marca 1994 r. po wyłączeniu okresów przebywania na zasiłkach chorobowych. ZUS nie uwzględnił okresów od 31 maja 1994 r. do 31 grudnia 1995 r. i od 1 stycznia 1996 r. do 31 grudnia 1998 r. Odnośnie pierwszego z okresów wskazał, że w dziale II, pod pozycją 3 pkt 10 załącznika Nr 2 do zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego widnieje stanowisko pracownika bezpośredniego dozoru inżynieryjno-technicznego, nie zaś zestawiacza mieszanek i roztworów. W jego ocenie analogiczna sytuacja występuje odnośnie co do drugiego okresu, ponieważ w załączniku Nr 1, w dziale XIV, pod pozycją 24 pkt 1 do w/w zarządzenia Nr 3 występuje kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i dozór inżynieryjno-techniczny w oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, a tymczasem odwołujący był zatrudniony na stanowisku operatora urządzeń mechanicznej obróbki włókien szklanych. Organ rentowy zaznaczył również, że istnieją rozbieżności w przedłożonej dokumentacji, gdyż w świadectwie pracy z dnia 1 listopada 2005 r. wskazano, że przez cały okres zatrudnienia wykonywał pracę zestawiacza mieszanek i roztworów (odpowiedź na odwołanie z dnia 8 listopada 2018 r., k. 11-12 a. s.).

T. B. (2) zaskarżył również decyzję organu rentowego z dnia 29 października 2018 r., znak: (...) zarzucając jej rażące naruszenie prawa materialnego poprzez naruszenie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez ich błędną wykładnię, a w konsekwencji wadliwe zastosowanie ze względu na niezakwalifikowanie wykonywanej pracy jako w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie świadczenia emerytalnego oraz o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że faktycznie w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskazano błędny dział, pozycję i punkt stanowiska, bowiem zamiast działu IV, poz. 22 pkt 3, figuruje dział XIV, poz. 24, pkt 1. W jego ocenie potwierdzeniem wykonywania pracy w warunkach szczególnych w obu spornych okresach są dane wynikające z książeczki badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych (odwołanie z dnia 5 grudnia 2018 r., k. 3-11 a. s. VII U 1555/18).

Sąd na podstawie art. 219 k.p.c. połączył sprawę o sygn. akt VII U 1555/18 ze sprawą o sygn. akt VII U 1369/18 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz prowadzenia dalej pod sygn. akt VII U 1369/18 (zarządzenie z dnia 3 stycznia 2019 r., k. 42 a. s. VII U 1555/18).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. B. posiadał gospodarstwo rolne położone we wsi K. w gminie D. o powierzchniach: 3,66 ha w latach 1952-1976, 3,53 ha w latach 1976-1992 oraz 3,29 ha w latach 1992-1993. W 1993 r. zbyto nieruchomości (pismo z dnia 14 września 2018 r. Starostwa Powiatowego w W., k. 4 a. s.).

T. B. (2) zatrudniony był w:

- Zakładzie (...) w W. w okresie od 1 września 1973 r. do 31 sierpnia 1975 r. w pełnym wymiarze czasu pracy jako pracownik młodociany wykonujący praktyczną naukę zawodu jako stolarz-bednarz (świadectwo pracy z dnia 24 kwietnia 2018 r., k. 24-25 tom II a. e.);
- (...) S.A. z siedzibą w W. w okresie od 13 października 1975 r. do 19 stycznia 1978 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku stolarza (świadectwo pracy z dnia 1 września 1999 r., k. 9 tom II a. e.);

- (...) S.A. w okresie od 29 września 1981 r. do 31 marca 1994 r. na stanowisku cieśli w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę przy wytwarzaniu, przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych wymienionych w wykazie A, dziale II pod pozycją 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. na stanowiskach monterów kotłów i urządzeń pomocniczych w okresie od 29 września 1981 r. do 30 kwietnia 1991 r. i cieśli rusztowań kotłowych w okresie od 1 maja 1991 r. do 31 marca 1994 r. wymienionych w wykazie A, dziale II, pod pozycją 1 pkt 29 stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach nadzorowanych przez Ministra Górnictwa i Energetyki, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę. Odwołujący w tym okresie korzystał z zasiłków chorobowych i opiekuńczych, za które wypłacono wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy: od 19 listopada 1991 r. do 30 listopada 1991 r., od 3 lutego 1992 r. do 14 lutego 1992 r., od 14 kwietnia 1992 r. do 22 kwietnia 1992 r., od 19 czerwca 1992 r. do 25 czerwca 1992 r., od 6 lipca 1992 r. do 10 lipca 1992 r., od 12 października 1992 r. do 30 października 1992 r., od 2 listopada 1992 r. do 9 listopada 1992 r., od 21 maja 1993 r. do 28 maja 1993 r., od 11 czerwca 1993 r. do 30 września 1993 r., od 24 listopada 1993 r. do 1 grudnia 1993 r., od 11 lutego 1994 r. do 28 lutego 1994 r., od 1 marca 1994 r. do 18 maja 1994 r. oraz od 28 marca 1994 r. do 31 marca 1994 r. (zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 31 sierpnia 2018 r., k. 6-7 a. s. i 13-14 tom II a.e., załącznik do formularza Rp-7, k. 5 a. s. oraz świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych z dnia 31 sierpnia 2015 r., k. 11-12 tom II a. e.).

- (...) S.A. z siedzibą w M. w okresie od 31 maja 1994 r. do 1 stycznia 2005 r. na stanowisku zestawiacza mieszanek i roztworów. W tym okresie ubezpieczony korzystał z urlopów bezpłatnych od 3 czerwca 1994 r. do 4 czerwca 1994 r., w dniu 30 grudnia 1994 r., w dniu 24 maja 1995 r., w dniu 27 grudnia 1995 r. oraz w dniu 18 grudnia 1996 r. (świadectwo pracy z dnia 1 listopada 2005 r., k. 21-22 tom III a. e. i umowy o pracę z dnia 20 grudnia 2002 r., 11 lipca 2003 r. i 28 stycznia 2004 r., k. 41 a. s.).

(...) S.A. z siedzibą w M. wystawiła odwołującemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Ubezpieczony w okresie zatrudnienia od 31 maja 1994 r. do 1 listopada 2005 r. stale i w pełnym wymiarze czasu:

- w okresie od 31 maja 1994 r. do 31 grudnia 1995 r. wykonywał prace bezpośrednio przy przetwórstwie azbestu zgodnie z Wykazem B, Dział IV, poz. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na stanowisku zestawiacza mieszanek i roztworów wymienionym w Dziale II, poz. 3 pkt 10 załącznika nr 2 do zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego;

- w okresie od 1 stycznia 1996 r. do 1 listopada 2005 r. wykonywał prace bezpośrednio przy przetwórstwie włókien szklanych zgodnie z Wykazem A, Dział IV, poz. 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na stanowisku operatora urządzeń mechanicznej obróbki włókien szklanych wymienionym w Dziale XIV, poz. 24 pkt 1 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 2 listopada 2005 r., k. 8-9 a. s.).

Odwołujący w okresie od 31 maja 1994 r. do 25 sierpnia 1997 r. pracował w narażeniu na pył zawierający włókna azbestu (książeczka badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych, k. 21-22 a. s. VII U 1555/18).

Fabryka, w której zatrudniony był odwołujący, produkowała okładziny cierne i tarcze sprzęgowe. W skład jednej brygady wchodziło czterech lub sześciu pracowników, którzy wykonywali te same obowiązki. Ubezpieczony, w przeciągu całego okresu zatrudnienia w fabryce, pracował na stanowisku zestawiacza mieszanek i roztworów w

pełnym wymiarze czasu. Odwołujący pracował bezpośrednio przy azbeście, który znajdował się w okładzinach. Dodatkowo w azbeście znajdowało się włókno szklane w postaci kasifluksu. Odwołujący w trakcie pracy przygotowywał klocki hamulcowe i okładziny cierniowe, z których wydobywały się opary i kurz. Praca ubezpieczonego związana była z rozpoczęciem procesu tworzenia, który związany był z wsypywaniem materiałów do dużego sylosu. T. B. (1) przygotowywał mieszanki na palety ze składników takich, jak czarna sadza, włókno szklane, azbest, ołów czy żywica przy produkcji okładzin ciernych. Ubezpieczony stosował ksylen, 4 chlorek tetra, a w późniejszym okresie pracy również kasifluks, ponieważ azbest został zakazany. Wówczas pracował przy przetwórstwie włókien skalnych. Jeżeli nie było pracy przy sylosach, odwołujący świadczył czynności na młynach, gdzie panowała wysoka temperatura. Wówczas ubezpieczony łamał surowce, przy których nie można było oddychać (zeznania świadków S. A. (1) i Z. N. oraz odwołującego, k. 57-61 a. s.).

T. B. (1) w dniu 20 lipca 2018 r. złożył wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. o wcześniejszą emeryturę z warunków szczególnych. Po rozpoznaniu wniosku organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 20 sierpnia 2018 r., znak: (...) odmówił odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych, ponieważ w pierwszej kolejności udokumentował łącznie 23 lat, 4 miesiące i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych, zamiast wymaganych co najmniej 25 lat. Nadto ZUS uznał, że ubezpieczony nie legitymuje się co najmniej 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych, bowiem uwzględniono jedynie 11 lat, 7 miesięcy i 12 dni w okresach od 29 września 1981 r. do 30 kwietnia 1991 r. i od 1 maja 1991 r. do 31 marca 1994 r. W ocenie organu rentowego odwołujący nie pracował w warunkach szczególnych w okresach od 31 maja 1994 r. do 31 grudnia 1995 r. i od 1 stycznia 1996 r. do 1 listopada 2005 r. w (...) S.A., ponieważ rodzaje prac wskazanych w świadectwach wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie są zgodne z podanym działem, pozycją i punktem powołanego aktu (wniosek z dnia 20 lipca 2018 r. i decyzja z dnia 20 sierpnia 2018 r., k. 1 i 26 tom III a. e.).

Po dostarczeniu dodatkowych dokumentów przez odwołującego, organ rentowy kolejną zaskarżoną decyzją z dnia 29 października 2018 r., znak: ENS/15/045174223 zmienił decyzję z dnia 20 sierpnia 2018 r. jedynie w ten sposób, że uwzględniono wnioskodawcy 25-letni ogólny staż pracy do okresów składkowych i nieskładkowych oraz 11 lat, 9 miesięcy i 9 dni stażu do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych (decyzja z dnia 29 października 2018 r., k. 29 tom III a. e.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym z akt rentowych, a także na podstawie wiarygodnych zeznań świadków S. A. (2) i Z. N. oraz odwołującego.

Zdaniem Sądu dokumenty w zakresie, w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają w odniesieniu do charakteru zatrudnienia odwołującego i tworzą w tym zakresie spójny stan faktyczny. Dokumenty te nie były przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności, lecz organ rentowy wskazywał na nieścisłości i wzajemną sprzeczność. Odnosząc się do twierdzeń organu rentowego dotyczących nieprzedłożenia poprawnie wypełnionych świadectw pracy, Sąd zważył, że dokumenty wystawione przez pracodawcę nie stanowią dokumentów urzędowych w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwa pracy traktuje się w postępowaniu sądowym, jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w tym dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno, co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej.

Nadto Sąd uznał zeznania świadków za wiarygodne. Korelują ze sobą wzajemnie i tworzą spójny obraz całości. Zeznania w wyczerpujący sposób przedstawiają stanowisko pracy odwołującego i zakres jego obowiązków pracowniczych. Zeznania świadków są zgodne z pozostałym materiałem dowodowym. Należy też podkreślić, że strony postępowania nie podnosiły zastrzeżeń czy uwag do zeznań świadków i nie podważały ich wiarygodności. Zeznania odwołującego Sąd również ocenił jako wiarygodne. Sąd dał wiarę w całości zeznaniom ubezpieczonego, ponieważ były one spójne, logiczne, a także w pełni korespondowały z materiałem dowodowym zgromadzonym w trakcie procesu.

W toku postępowania Sąd dwukrotnie dopuścił dowód z opinii biegłego specjalisty ds. BHP celem ustalenia czy praca wykonywana przez odwołującego w (...) S.A. w spornych okresach czasu wykonywana była w warunkach szczególnych, uregulowanych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w innych rozporządzeniach Rady Ministrów, w szczególności w zarządzeniu nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. (postanowienia, k. 61 i 163 a. s.).

Biegła M. M. wskazała, że odwołujący pracował w warunkach szczególnych jedynie w okresie od 31 maja 1994 r. do 31 grudnia 1995 r., w którym fabryka zajmowała się produkcją azbestu, co wynika z wykazu A, Dziale V pod pozycją 9. Odnosząc się do drugiego okresu spornego biegła stwierdziła, że wyniki badań czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy odwołującego nie przekroczyły najwyższych dopuszczalnych norm stężenia przyjętych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. W jej ocenie oddziaływanie tych czynników nie powinno spowodować ujemnych zmian w stanie zdrowia ubezpieczonego. Jej zdaniem dodawanie włókna szklanego do produkcji okładzin ciernych nie jest tożsame z produkcją samego włókna szklanego. Nadto podkreśliła, że według zarządzenia resortowego zestawiacz mieszanek i roztworów nie brał udziału w produkcji włókien chemicznych, półproduktów do wyrobów włókien chemicznych oraz innych produktów wytwarzanych na tej samej bazie, co włókna chemiczne, produkcja i przetwórstwo włókien szklanych, produkcja folii położowej i taśmy magnetycznej. W odniesieniu do książeczki badań profilaktycznych biegła podniosła, że czyszczenie zakładu pracy z azbestu nie jest traktowane jako praca wykonywana w warunkach szczególnych (opinia główna i uzupełniająca biegłego sądowego M. M., k. 63-74, 115-125 a. s.).

Biegły A. P. uznał, że z kopii książeczki badań nie wynika, w jakim okresie i czy w ogóle odwołujący brał udział w oczyszczaniu zakładu z azbestu. W jego ocenie ubezpieczony nie był zatrudniony na stanowisku operatora urządzeń mechanicznej obróbki włókien szklanych, ponieważ we wszystkich dokumentach wpisywane było stanowisko zestawiacza mieszanek i roztworów. Jego zdaniem pracodawca wpisywał niezgodnie z faktami zawartymi w posiadanej dokumentacji inne stanowiska niż te, na których ubezpieczony był zatrudniony. Biegły wskazał, że płatnik składek wykroczył poza ramy określone rozporządzeniem kreując bezprawnie nowe stanowisko pracy. W związku z tym biegły nie uznał za okresu zatrudnienia odwołującego od 1 stycznia 1996 r. do 1 listopada 2005 r. za pracę w warunkach szczególnych. Dodatkowo biegły odniósł się krytycznie do zeznań przesłuchiwanego świadków (opinia biegłego sądowego A. P., k. 173-195 a. s.).

W ramach oceny tych dowodów należy przytoczyć jedno z orzeczeń Sądu Najwyższego, zgodnie z którym opinia biegłego, tak samo jak każdy inny dowód, podlega ocenie na zasadach określonych w art. 233 § 1 k.p. Zatem jej uzasadnienie powinno pozwalać zarówno sądowi, jak i stronom prześledzenie toku rozumowania biegłego, który doprowadził go do wniosków przedstawionych w opinii. Oceny należy dokonać na podstawie właściwych dla przedmiotu opinii kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 r., sygn. akt I CKN 1170/98). W ocenie Sądu opinia biegłego M. M. była prawidłowa w kontekście ustalenia, że odwołujący pracował w warunkach szczególnych w pierwszym spornym okresie zatrudnienia. W pozostałym zakresie w odniesieniu do ostatniego z kryteriów nałożonych przez Sąd Najwyższy, należy uznać, że opinia biegłego z pewnością nie była stanowcza. Biegła wskazywała, że praca wykonywana przez odwołującego nie powinna oddziaływać negatywnie na stan jego zdrowia. Używanie sformułowania „nie powinna” w ocenie Sądu nie wskazuje, aby biegła była pewna swoich wniosków. W szczególności znamienne jest to, że przyjęła, iż w pierwszym z okresów zatrudnienia ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Biegła nie odniosła się do zeznań świadków, którzy twierdzili, że odwołujący przez cały okres zatrudnienia świadczył te same obowiązki na rzecz płatnika składek. Zatem, jeżeli w pierwszym spornym okresie zatrudnienia przyjęto, że ubezpieczony pracował w warunkach szczególnych, wówczas w pełni logicznym jest uznanie, iż również drugi z jego okresów pracy na rzecz tego samego pracodawcy należy przyjąć do stażu w warunkach szczególnych. Odwołujący co prawda nie produkował włókna szklanego, jednakże zajmował się jego przetwórstwem w procesie produkcji okładzin ciernych. Biegła błędnie przyjęła, że ubezpieczony wykonywał prace związane z oczyszczaniem zakładu z

azbestu, bowiem powyższe nie wynika ani z twierdzeń samego pracownika, ani z zeznań zawnioskowanych świadków. Stanowisko biegłej dotyczące zakończenia przez fabrykę produkcji azbestu w 1995 r. ze względu na zakaz wprowadzony przez ustawodawcę nie znajduje potwierdzenia w faktach, ponieważ sankcje karne weszły w życie z dniem 1 lutego 2005 r. na mocy ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2005 r., poz. 72). Natomiast ustawa o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest weszła w życie dopiero z dniem 28 września 1997 r. Na ocenę dwójki biegłych sądowych również nie wpłynęła książeczka badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych. Wynika z niej, że ubezpieczony był zatrudniony w narażeniu na włókna azbestu w okresie od 31 maja 1994 r. do 31 grudnia 1995 r. i od 1 stycznia 1996 r. do 25 sierpnia 1997 r. W połączeniu z wejściem ustawy o zakazie produkcji azbestu z dnia 28 września 1997 r. istotnie zgromadzony materiał dowodowy w tym zakresie koreluje ze sobą. Biegli błędnie nie uznali tych dowodów za wiarygodnych w niniejszej sprawie. Mając na uwadze powyższe, w ocenie Sądu ubezpieczony również w drugim spornym czasie, do dnia 25 sierpnia 1997 r., miał do czynienia z tym składnikiem wydobywanym podczas przetwórstwa przy produkowaniu okładzin ciernych, co czyniło wykonywanie przez niego pracy w warunkach szczególnych. Po tym okresie azbest został zastąpiony włóknem szklanym, z którym ubezpieczony również miał kontakt podczas wykonywania swoich obowiązków pracowniczych. Nadto w kontekście opinii sporządzonej przez A. P. Sąd zauważył, że nie jest rolą biegłego dokonanie oceny zeznań świadków, a jedynie udzielenie odpowiedzi na pytanie zawarte w tezie dowodowej postanowienia dopuszczającego dowód z opinii biegłego. Jego wnioski w tym zakresie podlegały całkowitemu oddaleniu. Biegły jednocześnie uznaje, że literalne brzmienie zebranych dokumentów uniemożliwia przyjęcie, iż ubezpieczony faktycznie pracował w warunkach szczególnych. Tymczasem poglądy orzecznictwa wskazują, że brak jest uzasadnionych podstaw, aby odmawiać uznania wykonywanych czynności przez pracownika za pracę w warunkach szczególnych z powołaniem się tylko na stanowiskowo-branżowy charakter wyodrębnienia prac w załączniku do rozporządzenia. Tego rodzaju wykładnia przepisów § 4 ust. 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest sprzeczna z celem przepisów dotyczących uprawnienia do obniżenia wieku emerytalnego pracowników, którzy przez określony w ustawie czas pracowali na stanowiskach szczególnie uciążliwych dla zdrowia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 6 grudnia 2018 r., sygn. akt III AUa 337/18). Zdaniem Sądu opinie biegłych sądowych były nierzetelne a przedstawiona przez nich ocena była nietrafnie uargumentowana, jak również nie odnosiła się w zupełności do twierdzeń zawartych w relacji świadków. Nadto ich stanowiska zostały oparte na dokumentacji zebranej w toku postępowania w postaci świadectw pracy, co jednak pozostaje do oceny sądu rozpoznającego sprawę.

Tak zgromadzony materiał dowodowy stanowił podstawę do rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Postępowanie w sprawie z odwołania T. B. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. z dnia 20 sierpnia 2018 r., znak: (...) w zakresie zmienionym decyzją organu rentowego z dnia 29 października 2018 r. podlegało umorzeniu.

Sąd Okręgowy ustalił, że początkowo organ rentowy wydając decyzję z dnia 20 sierpnia 2018 r. odmówił ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury z warunków szczególnych ze względu na nieudokumentowanie 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 355 k.p.c. sąd umorzy postępowanie, jeżeli powód (odwołujący) ze skutkiem prawnym cofnął pozew (odwołanie), strony zawarły ugodę lub została zatwierdzona ugoda zawarta przed mediatorem albo z innych przyczyn wydanie wyroku stało się zbędne lub niedopuszczalne.

W niniejszej sprawie wyrokowanie stało się zbędne w części, ponieważ organ rentowy uznał ostatecznie, że odwołujący legitymuje się ogólnym stażem pracy w wymiarze co najmniej 25 lat. W związku z tym Sąd orzekł na mocy art. 355 k.p.c. w punkcie 1 wyroku. Natomiast w pozostałej części odwołanie od tej decyzji, jak również decyzji zmieniającej

Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 20 sierpnia 2018 r., znak: (...), jako zasadne, podlegało uwzględnieniu.

Przepis art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 27 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą” stanowi, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy, emerytura o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wykaz prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze o których mowa w powołanym art. 184 ustawy został ujęty w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia

7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43) zwanego dalej „rozporządzeniem”. Praca taka powinna być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Dodatkowo, zgodnie z powołanym rozporządzeniem mężczyzna nabywa prawo do emerytury po spełnieniu wszystkich przesłanek wymienionych w § 3 w zw. z § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 rozporządzenia, jeśli:

1. legitymuje się 25-letnim okresem pracy liczoną łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia;

1. wykonuje pracę wymienioną w wykazie A (prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do rozporządzenia;

2. osiągnie wiek emerytalny wynoszący 60 lat;

3. zatrudnionym jest przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach.

W niniejszej sprawie przedmiot sporu wyznaczało rozważenie, czy praca wykonywana przez odwołującego w okresach od dnia 31 maja 1994 r. do 31 grudnia 1995 r. oraz od 1 stycznia 1996 r. do 31 grudnia 1998 r. podlegała zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy bowiem uwzględnił do tego stażu pracy okresy zatrudnienia ubezpieczonego od 29 września 1981 r. do 30 kwietnia 1981 r. oraz od 1 maja 1991 r. do 31 marca 1994 r. w łącznym wymiarze 11 lat, 9 miesięcy i 9 dni. Spełnienie pozostałych warunków przez odwołującego, od których ustawodawca uzależnia możliwość przyznania prawa do wcześniejszej emerytury, pozostawało bezsporne.

Jak wynika z akt rentowych oraz zeznań świadków, odwołujący podczas wykonywania obowiązków pracowniczych był narażony na włókna azbestu w okresie od 31 maja 1994 r. do 31 grudnia 1995 r. i od 1 stycznia 1996 r. do 25 sierpnia 1997 r. Natomiast w okresie od dnia 26 sierpnia 1997 r. do 31 grudnia 1998 r. ubezpieczony pracował przy przetwórstwie włókien szklanych, z którym również miał kontakt podczas wykonywania swoich obowiązków pracowniczych. Czas okresy zostały ustalone na podstawie książeczki badań profilaktycznych wydanej dla odwołującego, który był wówczas zatrudniony w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych. Dokument ten wskazywał do kiedy odwołujący pracował przy produkcji azbestu, który został następnie zastąpiony włóknem szklanym. Wyżej wymienione czynności ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, które pozwoliło ustalić, że odwołujący wykonywał pracę w warunkach szczególnych w całym spornym okresie czasu. Należy zauważyć, że biegła sądowa z zakresu BHP M. M. uwzględniła

ubezpieczonemu do stażu pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia od 31 maja 1994 r. do 31 grudnia 1995 r. przy produkcji azbestu. Strony procesu nie kwestionowały ustaleń w tym zakresie. W pozostałym zakresie biegli wspólnie uznali, że okresu począwszy od 1 stycznia 1996 r. nie należy uwzględnić do stażu pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych. Należy nadmienić, że obydwójce biegłych nie uznało za wiarygodnej w/w książeczki badań. Azbest znajdował się w okładzinach aż do 25 sierpnia 1997 r. W pozostałym zaś czasie ubezpieczony realizował swoje obowiązki w narażeniu na włókna szklane. Nawiązując do faktycznych czynności wykonywanych przez ubezpieczonego, Sąd zważył, że znajdują one odzwierciedlenie w Dziale V pod pozycją 9 oraz w Dziale IV pod pozycją 22 pkt 3 wykazu A będącego załącznikiem do rozporządzenia.

Mając na uwadze obowiązujące orzecznictwo Sądu Najwyższego wymaga podkreślić, że jeżeli pracownik w ramach swoich obowiązków stale i w pełnym wymiarze czasu pracy narażony był na działanie tych samych czynników, co pozostali pracownicy innego działu, w ramach którego takie samo wykonywanie czynności zaliczane jest do pracy w warunkach szczególnych, to zróżnicowanie tych stanowisk pracy musiałyby być uznane za naruszające zasadę równości w zakresie uprawnień do ubezpieczenia społecznego pracowników wykonujących taką samą pracę (wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 15 listopada 2018 r., sygn. akt I UK 289/17, 9 maja 2019 r., sygn. akt III UK 109/18, 23 maja 2019 r., sygn. akt III UK 138/18 oraz z dnia 12 marca 2019 r., sygn. akt III UK 100/28). Pozostali pracownicy w fabryce również otrzymywali świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Nieścisłości występujące w dokumentach wystawionych dla ubezpieczonego nie mogą jednak skutkować uznaniem, że w rzeczywistości takiej pracy nie świadczył. Zeznania świadków w połączeniu z innymi dokumentami takimi, jak książeczka badań profilaktycznych stanowiły dla Sądu podstawę do uznania, że odwołujący w całym spornym czasie pracował w warunkach szczególnych. Wobec tych wszystkich okoliczności, Sąd uznał, że zaskarżona decyzja jest błędna i podlega zmianie, albowiem odwołujący ma prawo do przejścia na wcześniejszą emeryturę z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Sąd odnosząc się do terminu, od którego odwołujący nabył prawo do świadczenia, zastosował art. 129 punkt 1 ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Ogólną zasadą prawa emerytalno-rentowego jest, że świadczenia wypłaca się na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury, lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie. Sąd na podstawie powołanego wyżej przepisu przyznał świadczenie od 1 lipca 2018 r., a więc od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożono przedmiotowy wniosek.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku zgodnie z art. 98 k.p.c., w myśl którego strona przegrywająca sprawą ma obowiązek zwrócić koszty na żądanie jej przeciwnika procesowego. Na tej podstawie zasądzono od organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 180,00 złotych na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265).